
DE BOER OP

Stichting Grondbeheer Werkplan 2017

Stichting Grondbeheer
biologisch-dynamische landbouw

Doelen Stichting Grondbeheer

1. De stichting heeft tot doel de bevordering van de land- en tuinbouw in het kader van een gezonde aarde, een gezonde economie en een gezonde voeding, één en ander volgens de biologisch dynamische methode, waarvoor de grondslagen zijn gelegd door Rudolf Steiner.
2. De stichting tracht haar doel te bereiken door het voor eigen rekening of als trustee in eigendom, erfpacht, pacht of enigerlei andere vorm van gebruik verkrijgen, respectievelijk beheren van onroerende zaken, in het bijzonder van hoeven en landbouwgronden in de meest ruime zin en deze te bestemmen en in gebruik te geven voor de productie volgens de Biologisch Dynamische Landbouwmethode, zoals deze in Nederland thans wordt vertegenwoordigd door de Nederlandse Vereniging tot Bevordering der Biologisch Dynamische Landbouwmethode, gevestigd te Driebergen-Rijsenburg.
3. De stichting beoogt niet het maken van winst.
4. De Raad van Bestuur bestaat uit tenminste drie en ten hoogste zeven natuurlijke personen. De Raad van Bestuur wordt door de Raad van Toezicht benoemd.

Landbouw is de basis van ons bestaan.

Het is de bron van ons voedsel en bepaalt grotendeels de kwaliteit van onze leefomgeving.
Bij de pachters van Stichting Grondbeheer is onze biodynamische landbouwgrond in goede handen.

DE BOER OP

Stichting Grondbeheer Werkplan 2017

Inhoudsopgave

Doelen Stichting Grondbeheer	2
Voorwoord	4
1. Intern	5
2. Beleid	5
3. Financiën	6
4. Pachtbeleid en pachters	7
5. Communicatie	7
7. Fondsenwerving	8
Bijlage: begroting 2017	10

Voorwoord

Het jaarthema ‘De boer op’ zetten we voort in 2017. Onder dit motto zal de Raad van Bestuur zich komend jaar blijven richten op het vergroten van onze naamsbekendheid en de werving van middelen. Op die manier willen wij onze taak - namelijk de groei van het areaal vrije biodynamische landbouwgrond - in de pas laten lopen met de vraag uit de sector.

Met de aankoop van De Hondspol in Driebergen en met de beoogde aankoop van De Naaberhoeve in Echten lijkt de gewenste groei van het areaal vorm te krijgen. Met de toename van het aantal vrije hectares neemt ook onze relatiekring toe: de nieuwe pachters en hun netwerk, en elke aankoop is tevens een impuls voor het werven van nieuwe donateurs en obligatiehouders. Het vraagt tegenwoordigheid van geest om op een adequate en persoonlijke manier met deze groeiende groep mensen om te gaan.

Met het thema ‘De boer op’ willen we dan ook niet alleen naar buiten treden om nieuwe relaties aan te gaan maar ook ‘naar binnen treden’ om met bewustzijn naar onze bestaande relaties te kijken. Dit hebben we samengevat in 4 speerpunten:

- **Het koesteren van bestaande relaties.** Het is makkelijker om een bestaande relatie te behouden dan om een nieuwe relatie te werven. We willen dan ook de banden met onze huidige donateurs en obligatiehouders respectvol onderhouden door hen regelmatig te informeren over de stand van zaken, waarbij de kwaliteit van de boodschap belangrijker is dan de frequentie. Ook goed rentmeesterschap en een goede relatie met onze pachters valt onder dit speerpunt.
- **Het pro-actief aangaan van nieuwe relaties & co-creaties.** Vanuit een focus op de gemeenschappelijke missie zullen we bedrijven en organisatie betrekken bij het werk van Stichting Grondbeheer. De obligaties bieden een invalshoek om naar publicitaire, inhoudelijke of financiële co-creaties te zoeken.
- **Maak tijd voor een goed gesprek.** Stichting Grondbeheer heeft een prachtig maar relatief complex verhaal te vertellen. In een persoonlijke ontmoeting, presentatie of lezing komt deze boodschap het beste tot zijn recht omdat er dan ruimte is voor vragen en inbreng. Een goed gesprek impliceert ook een uitstekende voorbereiding en nazorg van de ontmoetingen.
- **Uit de comfortzone.** De obligaties vragen enerzijds om persoonlijk maatwerk maar anderzijds bieden ze ook de kans om juist het grote publiek te bereiken. Naast onze bekende paden zullen we dan ook nieuwe (publicitaire) paden gaan ontwikkelen én bewandelen.

“Als je iets wilt, spant de hele wereld samen om je daarbij te helpen,” aldus Paulo Coelho. Vol vertrouwen en met goede moed zullen wij dan ook weer de boer op gaan om met hoofd, hart en handen de doelstellingen voor 2017 te realiseren.

Kees van Biert
Voorzitter Raad van Bestuur

1. Intern

De RvB bestaat uit Kees van Biert (voorzitter) en Severijn Velmans (penningmeester & secretaris). Voor de portefeuille communicatie en fondsenwerving is met Manfred van Doorn een nieuw bestuurslid gevonden; hij treedt in januari 2017 aan. Tekstschrijver en fondsenwerver Annelijn Steenbruggen is aan de RvB verbonden als uitvoerende op het gebied van communicatie en fondsenwerving.

De RvT bestaat uit Max Rutgers van Rozenburg (voorzitter), Christina van Tellingen (lid), Willem Meijers (lid) en Ronald van der Giessen (lid).

2. Beleid

In 2015 en 2016 lag de focus van het werkplan en beleid van Grondbeheer op het vergroten van de naamsbekendheid en het werven van fondsen. In 2016 is daar de uitgifte en verkoop van eeuwigdurende obligaties aan toonder bij gekomen. De naamsbekendheid is flink gegroeid, net als het aantal donateurs. Ook het saldo van de ontvangen schenkingen was hoger dan begroot en met de verkoop van obligaties is een mooie start gemaakt. In 2017 zal Grondbeheer een nieuwe impuls geven aan dit beleid waarbij er bijzondere aandacht is voor duurzaam relatiebeheer.

Met de uitgifte van de eeuwigdurende obligaties in 2016 heeft Grondbeheer een essentiële stap gezet in de groeistrategie en ontwikkeling van Grondbeheer. Door de uitgifte van obligaties heeft Grondbeheer in 2016 aanzienlijk meer middelen beschikbaar gekregen om haar doelstelling te realiseren. Naast het beschikbaar krijgen van meer middelen om landbouwgrond aan te kopen geven de obligaties ook een natuurlijke verbinding met de obligatiehouders waardoor Grondbeheer door een steeds grotere groep stakeholders gedragen wordt.

Het bestuur van Grondbeheer heeft in 2016 ervaren dat de omstandigheden op dit moment optimaal zijn om obligaties uit te geven en om daarnaast verder te werken aan het vergroten van de naamsbekendheid. De omstandigheden zijn enerzijds optimaal omdat de rente laag is en we daardoor een marktconform rendement kunnen bieden. Anderzijds zijn de omstandigheden optimaal omdat het thema 'duurzaam bodembeheer' steeds vaker in de actualiteit komt. Een groeiend aantal mensen wordt zich bewust van het enorme belang van duurzaam bodembeheer.

Daarnaast heeft Grondbeheer opnieuw ervaren dat de kosten vaak voor de baten uit gaan. In 2016 is besloten om een deel van het aanwezige overschot op de continuïteitsreserve aan te wenden om de uitgifte van obligaties mogelijk te maken, inclusief een bescheiden budget voor de marketing. Deze investering heeft veel extra naamsbekendheid, giften en de verkoop van obligaties opgeleverd. Door de extra investering kreeg Grondbeheer ruim € 300.000 meer middelen beschikbaar voor de realisatie van de doelstelling beschikbaar.

Na een goede start van de uitgifte en verkoop van obligaties in 2016 is het belangrijk dat Grondbeheer deze ontwikkeling doorzet en volop aan het werk gaat met het verkopen van obligaties. Om deze verkoop en verdere groei mogelijk te maken heeft het bestuur besloten om verder te investeren in communicatie, de ontwikkeling van naamsbekendheid en het verkopen

van obligaties. Het bestuur heeft € 56.000 extra budget begroot om te werken aan deze onderwerpen. Dit budget is voor 2017 beschikbaar uit het overschot op de continuïteitsreserve. Als Grondbeheer ook na 2017 extra wil investeren, zal hier op een andere manier funding voor gezocht moeten worden.

Grondbeheer heeft de ambitie om begin 2017 de landbouwgrond van de Naoberhoeve (37 ha) te verwerven. Een deel van het extra budget zal ingezet worden om net als bij de Hondspol een lokale en gerichte campagne rond dit bedrijf op te zetten. Ook hier zullen we op zoek gaan naar 500 mensen die via giften en obligaties bij willen dragen aan het vrij maken van de landbouwgrond van de Naoberhoeve.

Het andere deel van het extra budget zal gebruikt worden voor het verder aanpassen en optimaliseren van de website, de vindbaarheid via Google verder verbeteren, het schrijven van artikelen, marketing voor de obligaties en het vergroten van de naamsbekendheid.

In hoofdstuk 3 wordt de begroting nader besproken.

3. Financiën

Grondbeheer heeft inkomsten uit pacht, rente en fondsenwerving en trekt sinds 2016 kapitaal aan via de uitgifte van eeuwigdurende obligaties aan toonder. De inkomsten uit pacht en rente worden aangewend om de operationele kosten van Grondbeheer te dekken. De inkomsten uit fondsenwerving en het kapitaal uit de verkoop van obligaties worden gebruikt om landbouwgrond aan te kopen. Grondbeheer verwacht in 2017 € 100.000 aan schenkgeld te mogen ontvangen. Met een gemiddelde grondprijs van € 56.000 per ha kan Grondbeheer hiermee ongeveer 1,8 ha landbouwgrond aankopen. Daarnaast heeft het bestuur zich ten doel gesteld om voor 1 miljoen euro aan obligaties te verkopen. Hiermee kan Grondbeheer 18 ha landbouwgrond vrij maken.

Grondbeheer verwacht € 279.270 aan overige baten binnen te krijgen. Deze baten bestaan voor 90% uit pacht en doorbelaste pacht. Grondbeheer verwacht € 181.719 aan kosten te hebben voor pacht aan derden, financieringskosten en het begeleiden van pachters. Daarnaast is er € 11.229 begroot voor de gebruikelijke fondsenwerving. De overige lasten bedragen € 6.433 voor afschrijving en € 70.385 voor algemene kosten. De algemene kosten bestaan o.a. uit bestuurskosten, kosten voor communicatie, boekhouding en accountant en reiskosten (zie bijlage 1 voor de begroting).

Het bestuur van Grondbeheer heeft besloten om het bestuurswerk (vergaderingen etc.) te bezoldigen met een vaste vacatievergoeding en het uitvoerende werk volgens gerichte categorieën separaat te vergoeden. Deze categorieën maken inzichtelijk welke middelen waarvoor gebruikt worden. Deze categorieën zijn in de begroting en de jaarrekening terug te vinden zoals Begeleiden pachters, Fondsenwerving, Communicatie, Bestuur en Beleid, Financiën en Algemeen. De posten Fondsenwerving derden en Communicatie derden betreffende de kosten die gemaakt worden voor inhuur en materialen op de betreffende onderwerpen. Grondbeheer kiest voor deze methode omdat de bestuurskosten dan beheersbaar blijven en ook de overige kosten transparant zijn.

Kees van Biert heeft besloten om in 2017 af te zien van zijn bestuursvergoeding. Ook de leden van de RvT zien af van een vacatievergoeding à € 500 per persoon per jaar. Deze middelen worden voor het grootste deel ingezet voor extra fondsenwerving. Daarmee komt het totaal beschikbaar reguliere budget voor communicatie en fondsenwerving op € 43.484.

Buiten de extra investering uit het overschot op de continuïteitsreserve om, realiseert Grondbeheer een begroot resultaat van € 3.161 op de continuïteitsreserve en € 108.032 op de bestemmingsreserve. Omdat Grondbeheer besloten heeft extra te investeren in marketing en communicatie rondom de aankoop van de Naoberhoeve en de verkoop van obligaties, komt het begrote resultaat van de continuïteitsreserve op € -53.770 en van de bestemmingsreserve op € 108.032.

De reguliere begroting en begroting voor de extra investeringen vindt u in de bijlage.

4. Pachtbeleid en pachters

In 2016 is De Hondspol aangekocht en werken we samen met de drie ondernemers aan goed rentmeesterschap van de grond. In 2017 hopen we de ondernemers van de Naoberhoeve te mogen verwelkomen als nieuwe pachters. Daarnaast is er in 2016 besloten om de werkzaamheden en de balans van De Nieuwe Rentmeester over te dragen aan Grondbeheer. Hierdoor wordt ook de Watertuin vanaf 1 januari een nieuwe pachter van Grondbeheer. Buiten deze ontwikkelingen verwacht Grondbeheer geen grote wijzigingen. Wel zullen we met elkaar in gesprek gaan om te onderzoeken welke rol de bestaande pachters kunnen hebben in het vergroten van de naamsbekendheid, het werven van donateurs en met name het verkopen van obligaties.

In de praktijk zijn onze pachters de échte grondbeheerders. Om elkaar bij te praten en te inspireren, werd er jaarlijks een pachtersdag georganiseerd op een van de bedrijven. De afgelopen jaren werd de opkomst echter steeds kleiner. Gezien de ontwikkelingen in de landbouw algemeen en bij Grondbeheer in het bijzonder blijft het onverminderd belangrijk om elkaar jaarlijks te ontmoeten. Derhalve hebben we voor 2017 een nieuwe vorm voor de jaarlijkse pachtersdag gezocht. Omdat de meeste pachters ook een bezoek brengen aan de Bio-Beurs in Zwolle hebben we het idee opgevat om daar een lunchmeeting te organiseren. Alle pachters zijn eind 2016 uitgenodigd om op woensdag 18 januari van 11:30 tot 13:30 uur aan te schuiven aan de feestelijk gedekte lunchtafel van de IJsselbar. De bestuurders van Grondbeheer zullen een korte inleiding geven over de obligaties, de aankoop van de Hondspol, beoogde aankoop van de Naoberhoeve, de doelstellingen en het beleid voor 2017 en de nieuwe bestuurssamenstelling. Daarna is er volop gelegenheid om met elkaar in gesprek te gaan.

5. Communicatie

De communicatie heeft als doel om de naamsbekendheid van Grondbeheer te vergroten en de achterban betrokken te houden. Onze achterban bestaat uit donateurs, (periodieke) schenkers, eenmalige giftgevers, obligatiehouders en relaties, zoals media, partners uit het werkveld en oud-bestuurders. Daarnaast is er een groeiende groep geïnteresseerden die zich aanmelden

voor de digitale nieuwsbrief en fans die de Facebook-pagina van Grondbeheer liken. Omdat onze groep donateurs voor een groot deel uit oudere mensen bestaat die graag iets tastbaars in handen heeft, geven we één keer per jaar een gedrukte nieuwsbrief uit. Bij onze vier speerpunten (zie inleiding) hebben we de volgende acties geformuleerd:

Het koesteren van bestaande relaties:

- 2x per jaar (in plaats van 4x per jaar) een relevante en interessante digitale nieuwsbrief omdat de kwaliteit van de boodschap belangrijker is dan de frequentie.
- In februari versturen we de papieren nieuwsbrief met een begeleidende brief.
- Voor het persoonlijke contact organiseert Grondbeheer in juni met de BD-vereniging een jaardag voor donateurs, obligatiehouders en betrokkenen.
- De verbinding tussen onze pachters en fans op social media willen we versterken; elke maand vragen we een pachter om foto's uit dat seizoen naar ons te sturen die wij op Instagram en Facebook plaatsen. Hiermee krijgt het werk van Grondbeheer een gezicht en creëren we maandelijks unieke nieuwsmomentjes over de bodem en alles wat daarmee samenhangt.

Het pro-actief aangaan van nieuwe relaties en co-creaties:

- *minimaal* 2x een opinieverhaal in een landelijke krant of magazine waarin we stof tot nadenken geven over duurzaam bodembeheer.
- Met onder andere Eosta, Udea, Odin-Estafette, Bionext, Warmonderhof, Seizoener, Antroposofie Magazine en Dynamisch Perspectief gaan we in gesprek om te zoeken naar publicitaire, inhoudelijke of financiële co-creaties. De obligaties bieden hierbij een goede invalshoek.
- Als aanvulling op bestaande relaties gaan we ook nieuwe bedrijven en organisaties met een gemeenschappelijke missie in kaart brengen om te onderzoeken hoe we met hen kunnen co-creëren.

Maak tijd voor een goed gesprek:

- De voorzitter van de RvB gaat door met het schrijven van persoonlijke brieven aan contacten in zijn netwerk, wat soms uitmondt in een telefoongesprek of ontmoeting.
- Rondom het verhaal van de obligaties organiseren we een roadshow, te beginnen in de Groene Winkel Zeist, Valckenbosch en de Veldkeuken. Ook zullen we aan onze eigen pachters vragen of ze een roadshow willen hosten op hun bedrijf, waarbij zij hun netwerk uitnodigen en wij het verhaal vertellen.
- De benefietlezing van pachter David Borghouts (Noorderhoeve) zal aangeboden worden aan regionale antroposofische verenigingen en Christengemeenschappen. In 2017 zal Manfred van Doorn ook een presentatie ontwikkelen waarmee we in de loop van het jaar de boer op gaan.
- Grondbeheer zal gastspreker zijn op de conferentie van de Christengemeenschap.

Uit de comfortzone:

- In samenspraak met Manfred van Doorn gaan we brainstormen hoe we buiten de gebaande paden ons verhaal bij een nieuw publiek kunnen brengen.
- Vanuit onze nieuwe identiteit als een organisatie die obligaties uitgeeft moeten we werken aan substantieel meer naamsbekendheid. Dit kan door het aantal publicaties in magazines en (dag)bladen te vergroten, maar ook door sponsors te zoeken die bijvoorbeeld een campagne op de radio mogelijk willen maken.
- Het beheer van onze relatiedatabase verder professionaliseren.
- Extra geormerkte financiering zoeken voor de marketing van 2018.

6. Fondsenwerving

In 2017 blijven we onverminderd inzetten op het werven van donateurs, (periodieke) schenkers en obligatiehouders. Het werven van nieuwe schenkers en obligatiehouders zullen we koppelen aan de Hondspol500 en een nieuwe campagne voor de Noaberhoeve. Voor het werven van obligatiehouders gaan we komend jaar opnieuw investeren in advertenties; waarbij onze voorkeur uitgaat naar magazines zoals Seizoener en Antroposofie Magazine die het werk van Grondbeheer een warm hart toedragen en naast de advertentie ook redactionele aandacht aan het onderwerp willen schenken.

Op dit moment heeft Grondbeheer 599 schenkende relaties, waarbij het donateursbestand er als volgt uitziet (cijfers december 2016):

- 71 periodieke schenkers, waarvan de periode nog niet is afgelopen
- 95 mensen met een doorlopende machtiging
- 433 mensen die in de afgelopen drie jaar jaarlijks een gift hebben overgemaakt
- 50 obligatiehouders

In 2017 willen we deze diversiteit aan mensen die op hun manier bijdragen aan vrije grond zo persoonlijk en adequaat mogelijk bedienen in onze communicatie. Begin 2017 laten we een professionele telemarketeer onze schenkende relaties bellen met een aantal vragen, waaronder het opvragen van het e-mailadres en het informeren over de voordelen van periodiek schenken. Op basis van de antwoorden gaan we onze communicatieaanpak verbeteren en waar gewenst verduurzamen met meer digitale in plaats van papieren brieven. Ook gaan we eenmalige schenkers beter respecteren in hun wijze van schenken door alleen in het jaar na de schenking nog om een gift te vragen, maar als daar ze daar niet op ingegaan, zetten we de schenkvraag bij deze persoon stop.

Bijlage 1

BEGROTING ST GRONDBEHEER 2017	<u>Begroting</u> 2015	<u>Begroting</u> 2016	<u>Begroting</u> 2017	<u>Vooruitblik</u> 2018	<u>Vooruitblik</u> 2019
BATEN					
Baten uit eigen fondswerving + obligaties					
Geschonken aflossingen en rente	€ 3.500	€ 4.500	€ 8.188	€ 8.188	€ 8.188
Algemene schenkingen	€ 28.000	€ 32.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000
Legaten	€ 0				
Geoormerkte schenkingen / opbrengst campagnes	€ 31.500	€ 33.500	€ 33.500	€ 33.500	€ 33.500
Totaal baten uit eigen fondswerving	€ 63.000	€ 70.000	€ 101.688	€ 101.688	€ 101.688
Overige baten					
Pachtbijdragen	€ 122.527	€ 124.560	€ 167.014	€ 167.014	€ 167.014
Vrijval insteeksom	€ 10.944	€ 8.643	€ 8.644	€ 8.644	€ 8.644
Doorbelaste pacht	€ 106.927	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Vergoeding insteek	€ 1.200	€ 1.200	€ 1.200	€ 1.200	€ 1.200
Opbrengsten uit rente en dividend	€ 8.382	€ 8.540	€ 2.412	€ 2.412	€ 2.412
Totaal overige baten	€ 249.980	€ 242.943	€ 279.270	€ 279.270	€ 279.270
<u>Som der baten</u>	<u>€ 312.980</u>	<u>€ 312.943</u>	<u>€ 380.958</u>	<u>€ 380.958</u>	<u>€ 380.958</u>
LASTEN					
Besteed aan de doelstelling					
Pacht betaald aan derden	€ 106.927	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Begeleiden pachters	€ 5.034	€ 5.082	€ 6.050	€ 6.050	€ 6.050
Financieringskosten (rente)	€ 49.749	€ 40.930	€ 75.669	€ 68.905	€ 66.160
Totaal besteed aan de doelstelling	€ 161.710	€ 146.012	€ 181.719	€ 174.955	€ 172.210
Kosten eigen fondsenwerving					
Fondsenwerving derde	€ 9.728	€ 5.228	€ 7.938	€ 7.938	€ 7.938
Fondsenwerving RvB	€ 6.970	€ 6.353	€ 3.291	€ 3.291	€ 3.291
Totaal kosten eigen fondsenwerving	€ 16.697	€ 11.581	€ 11.229	€ 11.229	€ 11.229
Afschrijvingen					
Basisstructuur pachtrelaties	€ 4.100	€ 2.250	€ 2.250	€ 0	€ 0
Huisstijl en materialen	€ 1.900	€ 750	€ 750	€ 0	€ 0
Overige zakelijke rechten op onroerend goed	€ 2.300	€ 2.300	€ 2.300	€ 2.300	€ 2.300
Brug Thedinghsweert		€ 2.265	€ 1.133	€ 1.133	€ 1.133
Totaal afschrijvingen	€ 8.300	€ 7.565	€ 6.433	€ 3.433	€ 3.433
Algemene kosten					
Honoraria adviseurs	€ 500	€ 500	€ 750	€ 750	€ 1.500
Accountantskosten	€ 12.886	€ 11.677	€ 11.677	€ 11.677	€ 11.677
Kosten RvT	€ 1.410	€ 1.410	€ 3.410	€ 3.410	€ 3.410
Communicatie derden	€ 6.419	€ 17.109	€ 16.746	€ 16.746	€ 16.746
Vaste kosten communicatie			€ 5.918	€ 5.918	€ 5.918
Communicatie RvB	€ 1.549	€ 2.795	€ 1.936	€ 2.592	€ 2.592
Bestuur en beleid RvB	€ 9.970	€ 12.887	€ 7.744	€ 7.744	€ 7.744
Financieel beheer RvB	€ 4.840	€ 5.082	€ 5.324	€ 5.324	€ 5.324
Algemeen beheer RvB	€ 11.132	€ 10.769	€ 8.228	€ 8.228	€ 8.228
Project obligaties		€ 61.529	€ 56.931		
Reiskosten RvB	€ 3.872	€ 3.872	€ 3.872	€ 4.780	€ 4.780
Vacatievergoeding RvB			€ 4.500	€ 4.500	€ 4.500
Overige kosten RvB	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500
Overige algemene kosten	€ 1.000	€ 2.200	€ 2.650	€ 2.500	€ 2.500
Totaal algemene kosten	€ 52.869	€ 130.330	€ 130.185	€ 74.668	€ 75.418
<u>Som der lasten</u>	<u>€ 239.575</u>	<u>€ 295.488</u>	<u>€ 329.566</u>	<u>€ 264.285</u>	<u>€ 262.290</u>
RESULTAAT	€ 73.405	€ 17.456	€ 51.392	€ 116.673	€ 118.669
Mutatie continuïteitsreserve	€ 1.761	€ 63.488	€ 56.640	€ 6.341	€ 8.337
Saldo continuïteitsreserve	€ 354.179	€ 290.692	€ 234.052	€ 240.393	€ 248.730
Mutatie bestemmingsreserve / beschikbaar aankopen	€ 73.944	€ 80.943	€ 108.032	€ 110.332	€ 110.332
Saldo bestemmingsreserve	€ 2.780.546	€ 2.861.489	€ 2.969.521	€ 3.079.853	€ 3.190.185

Continuïteitsreserve: totaal baten uit eigen fondsenwerving + vrijval insteeksom - afschrijving overige zakelijk rechten.
Bestemmingsreserve: Overige baten - som de lasten - vrijval insteeksom + afschrijving overige zakelijke rechten.

Begroting project obligaties 2017				
	Resource	Uren	Tarief	GB
Projectplanning & begeleiding				
GB	intern	150	40	6.000
	intern	100		
Folder Naaberhoeve				
Schrijven	extern	30	40	1.200
Schrijven	intern	20	40	800
Opmaak & drukken				1.000
Informatiefolder				
Schrijven	intern	20	40	500
Schrijven	extern	20	40	500
Opmaak & drukken				750
Website en communicatie + aanpassing Naaberhoeve				
Content website	intern	30	40	1.200
Content website	extern	30	40	1.200
Ontwerpwerk (opmaak en aanpassen website)				3.500
2 keer artikel schrijven	intern	30	40	1.200
2 keer artikel schrijven	extern	30	40	1.200
Advertenties 3 soorten	intern	10	40	400
Advertenties 3 soorten	extern	40	40	1.600
Plaatsen tijdschrijften				8.000
Informatie en bedankbrieven (3 brieven)	intern	10	40	400
Informatie en bedankbrieven (3 brieven)	extern	30	40	1.200
Logistiek en frankering				1.500
Events 2 keer	intern	80	40	3.200
	extern	100	40	4.000
Mailing digitaal 4 keer	Annelijn	40	40	1.600
	extern	10	40	400
Acquisitie				
	intern	160		
	intern	80	40	3.200
Onvoorzien				
	extern			2.500
Subtotaal				
btw				9.881
Totaal				56.931